

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetésiára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanulóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 10 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitlatter soronként 60 fillér.

Tisztviselők mozgalma.

Székelyudvarhely, aug. 22.

A századot mozgató eszmék és ideák már régen törvényt ültek a közönyösség és hidegség felett, elsöpörték azokat a multnak mohosult falai közé, hogy többé ne mutatkozzanak s a viharzott eszmeáradat nyomán tisztultabb légkör öveze az emberiséget.

A kialakult irányzat, látjuk köve tartja a társadalmat a humanitás talaján, elvei pedig szorosabb kapcsolatot kovácsolnak ember és ember között s ime a szervezett s szervezkedés alatt álló társadalom mintegy önként hajlik meg az uralkodó elvek parancsszerű hatása alatt s a közös czélok felismerésében, munkálásában keresi vállvetett erővel azokat az eszközöket, melyek az egyéni nyugodt és karakteres életet biztosítani hivatják.

Csak nem régen voltunk szemtanui a székelyudvarhelyi tisztviselők egyértelmű tömörülésének, mikor a helyi bajok gordiusi csomójának megoldására tekintélyes számban vonultak fel e tették boncaszatuira az 1908-iki téves házbérösszeírás adatait. A nagy körültekintést és alaposagot igénylő munkálat egy bizottság kezében már befejezés alatt várja a szankcionálás és felterjesztés óráját.

Ez volt tisztviselőink első lépése azon uton, hová kényszerítve az idők megnehezült viharos járása s az emberiséget kormányzó

szocialis elvek által lépniök kellett, s mi, az első fellépés pillanatában már tisztában voltunk azzal az igazsággal, hogy nem lesz megállás az uton, mert nincs hézag az elfogadott eszmék sorozatában sem.

A mozgalom maga bizonyított.

A kiküldött bizottságnak már első öszszejövelele alkalmazva került homlokterbe a tisztviselői telep problémája, mint olyan kérdés, melynek végrehajtása nélkül az első lépés csak bémult eredményre vezetne s a tömegesen felhangzó kívánalmak előtt meghajolva a bizottságnak a kérdés taglalását is munkaprogramba kellett vennie.

Szó sincs róla, hogy a nagy probléma megoldása és végrehajtás máról holnapra nem történhetik meg, ezt várni és követelni nem is lehet, nagy eredmény már magában az is, hogy az eszme él s kialakítására bizottság áll sorompóban

Számolva azon követelményekkel, melyeket ezen eszmék tényre váltása igényel, tűnik fel egy harmadik és igen fontos lépése a tisztviselői karnak, aminek tulajdonképpen legelső sorban kellett volna történnie: a tisztviselők egyesületének megalakítása.

Az érlelődő s a közszükséglet jegyében élő ideák ápolásának e nélkülözhetetlen szerve nélkül intenzívus tevékenység el sem képzelhető, mert egy bizottságnak csak meghatározott időig tartó megbízása és munkálkodása rendszert teremteni nem képes, programm

nyújtására nem is hivatott s munkája befejeztével önként szakad meg a fejlődés kapcsolata, magával hozván természetesen a visszaesést is.

Az a széles perspektíva mely a szervezendő egyesület munkássága révén feltűnik ma még beláthatatlan, de a tisztviselők egyéni és társadalmi életére nézve megbecsülhetetlen áldást hord méhében: hozzájárul a város czélszerű fejlesztéséhez, állandóságát kölcsönzi a város tisztviselői társadalmának, rendszert teremt az egyéni és a társadalmi boldogulás útjain, megnyitja zsilipjeit a leláncolt gazdasági erőknél s a vele járó megélhetési nehézségeknek, melyek ellen napról napra panasz panaszba szövődik.

A mai válságos idők közepette a panasz nem lehet többé kenyerünk; az élet rabszolga jármát feloldani csak az egyesült tevékeny erő eszközölheti s a felszabadulás aktivitásának programját a megszokott keretek nélkül el sem képzelhetjük, mert minden mozgalom, ami az emberek boldogulásának útjait van hivatva egyengetni, illetőleg előkészíteni, formákba öntötteen kell meginduljon.

Főleg a mai válságos idők azok, melyek mindannyia jól fogott érdekében szolidaritásra szállítják az embereket s a közös, egyesült erők diadalát hirdetik unos untalan. Megértésük egyetemlegesen emel, elfordulván a kérdőjeltől — egyszerre és egyetemlegesen sujt le, amiként ezt maga a történelmi fejlődés

Az ezer tó országból.

— Irta Csányi Margit. —

Északkeurópai körutazásunk legesebb, legbajosabb része az a hét volt, amit Finnországban töltöttünk. A természet csodás szépségekkel áldotta meg ezt a kis országot, a bár nincsenek égbenyuló bércei és nem dicsékszik vadregényes fekvésű heggyekkel, de mélységes kékvizű tavai és titokzatos erdősegi felett ott lebeg a Kalevala mitoszi hangulata.

Julius 4 én indult el Budapestről Szpanovits Sándor tanár vezetésével huszonnégy tagu kiránduló társaságunk. Ejjel haladtunk át a Kárpátok bércein, s mielő megvirradt, elhagytuk a magyar hazát. Oderbergnél már orosz vasuti kocsikba ültünk, s úgy mentünk egyenesen Varsóig. Egybaug, kihalt vidéken robogtunk keresztül, a nagy pusztaságot nem zavarta semmi, alig láttunk élő lényt, vagy egy pár nyomorúságos viskót.

Varsóban egy minden tekintetben modern városra találtunk, utcái, házai, Budapestre emlékeztetnek, a régi királyi kastélyok termel pedig telve vannak a mult emlékeivel, ezek között ott látjuk a Sobieski Jánosé mellett a Báthory Istváné dícsőitöket is.

Varsótól Moszkváig harminckét órát mentünk gyorsvonaton, az ut maga sok változatosagot írt sem nyújtott, de a kellemes társaságban aránylag elég gyorsan eltelt az idő.

Történelmi emlékk helyeken vezetett utunk, Szmolenszk, Borodino, Berezina, itt vonult el egykor Napoleon a büszke grande armée élén és itt vezette vissza seregének romjait, mikor az oroszok cselvetése tönkretette azt. A Kremlben a csári palota előtti téren ott állnak sorban a

francia sasos nagy N betűs ágyuk, a grande armée pusztulásának tanui.

Moszkva a legérdekesebb városok egyike, történelmi hangulat szállja meg az embert benne. Ódonszerűségével és nagy multjánál fogva, ma is inkább fővárosa Oroszországnak, mint a modern Szentpétervár. De nemcsak külsőleg őrizte meg középkori jellegét, mert nagyon érezni benne, hogy távol a müvelt Nyugattól, Oroszország közepén vagyunk, ahol minden szabadelvtü törekvést vallásos bigottsággal akarnak elfojtani. Ebben a töményszagtól átitatott levegőben persze a kultúra még nagyon hátra van. De mit is lehet várni egy olyan országtól, ahol az irodalom a cenzura békóiban van, ahol a tankötelezettség nincs meg, s ahol a kereskedők kis számológépek segítségével tudják elintézni a legegyszerűbb számtani műveleteket?

Bizony, itt még mindig mélyen a hó alatt van a szabadság!

Minden kincsök templomaikban van. A szegény musik ide hordja utolsó kopekjét, ugyanez aztán, ha beteg van, nem az orvost, hanem a pópát hívja segítségül.

Igaz, hogy gyönyörűek ezek a templomok, arannyal bevont kupoláikkal. Egy este egy magasabb helyről néztük Moszkvát, ugyanonnan, ahol Napoleon nézte a város égését, a lemenő nap sugaraiiban úgy fénylött, csillogott mindenik, mintha egy arany folyó hullámai borultak volna rájuk.

Az építőművészet mellett virul a szobrászati és festészeti is. Hatalmas szobrok díszítik városaikat, Nagy Péter. II. Katalin, II. és III. Sándor csár szobrai gyönyörűek. A Verescaigin képet Moszkvában, valamint a híres Eremitage Szentpétervárt, kincsei az orosz nemzetnek.

Szentpétervár már sokban hasonlít a többi európai városhoz, nemcsak külsejét, de intézmé-

nyeit tekintve is. Megnéztünk ott egy népbárat, hol naponta tizezer ember étkszik, ehhez tartozik egy színház is, hol minden üldőhej mellett látcsó van.

Érdekesek Szentpéterváron a világos éjszakák, éjjel 12 órakor még lehetett olvasni lámpavilág nélkül és a nap este 10 órakor ment le.

Julius 12-én, egy ilyen szép estén léptük át Finnország határát. Amilyen nagy volt a különbség Finnország bájos virágos völgyei és a komor orosz puszták között, annyival szabadabban lélekeztünk fel itt, a nyomasztó orosz levegő után.

Finnország első állomásunk Viborg volt, kellemesen lepott meg az a vendégszerető, barátságos fogadtatás, amiben a finnek részesítettek. Nemcsak itt, de végig egész finnországi körutunk alatt minden állomásnál, ahol vonatunk megállt, nagy tömegben vonultak ki, zenével, énekkel fogadtak, elhalmoztak virágokkal, s minden állomástól akár hajóval, akár vonattal, kendőlobogtatások között, ének és zeneszó hangjai mellett távoztunk el. Sok helyen hallottuk a Rákóczi-induló, vagy a himnuszt és mindenütt felhangzott a lelkes elekö (éljen) kiáltás.

A finnek, mint idegen, hatalmas ország fenntartósága alatt élő nép, kétszerezesen ragaszkodnak távoli rokonaikhoz. Testvérekként fogadtak bennünket s nem lehet leírni azt a szíveséget, amivel elhalmoztak. Nem engedték meg, hogy hotelbe szálljunk, mindenikünket egy-egy család foglalt le, s az elképzeltet legszívesebb vendégszeretben részesítettek mindnyájunkat.

Kis fabázaik belső berendezését a legnagyobb csín és tisztaság jellemzi, látszik, hogy otthonukat nagyon szeretik és gondot fordítanak annak barátságossá tételére. Közimunkák, festményök díszítik minden szobájukat, s nincs egyetlen ház sem virág nélkül. A virágok iránti szeretet nyilvánul egész Finnországban, minden város

Állapodásait tárgyalta a kitelepítés, a kitelepítési terület megszerzése, parcellálására nézve. A bizottság a kisajátítandó, lakhatásra alkalmas területet a falu északi részétől felfelé elterülő Nádaspatak vidékén jelölte ki, hol megfelelő telkesítéssel alkalmas beltelkek alakíthatók. A bizottság megállapodott, hogy sürgős felterjesztést intéz a földm. miniszterhez a szükséges műszaki vezetők kirendelése s a költségeknek saját tárczája terhére való elvállalása, valamint a belügyminiszterhez katonai műszaki csapatok kieszközlése iránt. S intézkedik, hogy mindezeknek még az ősz folyamán való működését kérje a vármegye.

Megállapodott továbbá abban, hogy a főispán az állampépítészeti hivatal sürgősen kérje az alkalmasnak mutatózó új telep felvételére, parcellázási tervének elkészítésére s a Vargyas felé nyitandó új ut kijelölésére, a Homoród vize és Nádaspatak megfelelő szabályozási tervének elkészítésére. Szükségesnek tartja a bizottság a kisajátítási eljárás előzetes költségeire, tervek, felmérések, bírói, ügyvédi díjak, illetékek viselésére, telekvételre való segítésre 25.000 korona államsegély adományozását. A kitelepítetteknek telekvételben való segítésére és építkezésük lehetővé tételére 10 évre szóló 120.000 korona kamatmentes államkölcsön nyújtását kéri a bizottság s javasolja, hogy a hegyescsúszások alatt levő sőtömb kiaknázása végett egy sóbánya nyitassék, valamint a telep felett lévő hegyoldal véderőnek nyilváníttassék.

Az állandó veszedelemben élő lakosság kitelepítése ügyében a bizottság javaslatait, a birtokegyesítés módjait, a végbevitelére tett jóakaratu tanácsait a képviselőtestület készséggel fogadta el.

Romániába élelmiszerek nem küldhetők. Multkor adtuk hírül, hogy Romániába tej és tejtermékek nem küldhetők. A román kormány újabb intézkedése folytán nemcsak tej és tejtermékek nem küldhetők, hanem nem küldhető Magyarországból eredő semmilyen élelmiszer, zöldség és friss gyümölcs sem.

olmult, amikor rászántuk magunkat, hogy el menjünk aludni.

Másnap délben kötöttünk ki Stockholmban. Ennek a sajátos városnak parti részletei nagyon szépek, de utcái nagyrészt keskenyek, két oldalt magas házsorokkal. A Nordiska-Muzeumban nagyon érdekesek az északi jellegű néprajzi gyűjtemények.

Három napot töltöttünk itt és kettőt Kopenhágában, melynek legjobb nevezetessége kétségkívül a Thorvaldsen-muzeum. Ez a világhírű dán szobrász utolsó kívánsága szerint ott pihen a múzeum udvarán s egyszerű sírját csak borostyán futja be. Négyzetegben veszi körül az udvart a múzeum, hol mind az ő csodás művészeti fehérmárvány szobrai vannak felállítva, amelyek szobornak nem tudták megszerezni az eredetijét, annak gipsz másolata látható itten.

Most már még csak egy állomása volt hátra körutunknak, Berlin.

Kopenhágából vonattal indultunk el, majd hajóra tolták az egész vonatot, s azzal mentünk keresztül egy öblön Gedserlig, itt aztán újra szárazra jutva végkép bucsut mondtunk a tengernek.

Berlinbe este érkezünk meg, érdekes az az óriási forgalom és fény, ami olyankor ott van.

Utcai és palotái gyönyörűek, üzletei nagyszabásúak, a Wertheimer áruház például egész látványosság. Rengeteg szobor van itt, az Unter den Linden folytatása a Siegessäle, hol 32 fehérmárványszobor van a német császároknak.

Berlinből most már egyenesen hazajöttünk. Július 29-én érkezünk meg Budapestre, a mi szépeges Budapestünkre, mert minden sovinizmus nélkül elmondhatjuk, hogy mindazok között a városok között, amiket utunkban láttunk, egy sem akad, amelyeknek olyan gyönyörű fekvése, olyan királyi palotája lenne, mint neki.

Mennyivel szebb a mi Andrásy-utunk akár a híres Neveki Prospekt-nél, akár az Unter den Linden-nél és mennyivel szebb a mi Dunapartunk a szentpétervári Neva-partnál!

De hát az emberek külföldre kell mennie, hogy mindezt felfedezhessék!

Udvarhelyvármegye mezőgazdasági állapota.

Székelyudvarhely, aug. 22

Annai megszámolhatóan csapás és elemi károsodás után, mely az igazán szegény vármegyét kibeszélhetetlen módon sújtotta, végre e hó 16. délutánjától lezuhzott a nap jótékony meleg sugara is. Az állandósulás jellegébe átmenő melegebb időjárás kissé felvillanyozta az emberek kedélyhangulatát s újra megtelt a mező munkás karokkal, hogy sürgősen takarítsák be onnan, amit az isteni végzet számunkra meghagyott. Kovás tennivaló, csakéky a munkaalkalom, mert csak tarlózni járhatunk a mezőre, hol máskor dúsz aranykalászokkal ékesített gabonabúzákat fogadták a dalos arató népeget.

Kitolódott a betakarítás ideje, mert a normális években szent István napján magtárunkban van az új termés s az őszi szellő tarló zizegésétől kapja sírásra hajló modulatióját, most azonban még a gyenge kalászokat verdesi össze s pörgeti magvait, hogy ezzel is kevesebb jusson nekünk, végtelenül csalódottaknak.

Ki gondolta volna, hogy annyi garmada károsodását a mult éveknek egy valószínű Isten ostora esztendő tetőzve be, mely nem csak a kenyeret vette el szájunkból, de annyi munkásembert tett hajléktalanná, elsodorva árvizektől a szegényes viskó s az az egynehány párna, takaró, mit szorgalom után biztosíthattunk magunknak. Nem csodálkozhatunk, ha életkedvet veszítve csüggedő és támolygó lelkiállattal önzölnek a nép nem a mező felé, hanem az országhatárára vándorbot-tal kezében szebb hazát keresni, mint az ősz vándormadara.

Kivándorlás, munkáshiány.

A nyomor rossz tanácsadó. Túrelemmel viseli az ember a nyomorúságot, amíg a megélhetés reményeinek mécsesét ápolja a sejtelen, a jobb jövő felé irányult tekintet, de mikor fojtogató ezernyi csapások özöne veszi körül az embert, megtántorodik a hit és remény s önkéntelenül kialszja magát a tarisznya és vándorbot. A megrendült bizalom indítja utnak a mező munkásait s tömegesen, naponként százával vonulnak el a kemény tél elől hazánk nagyobb városaiba gyári munkára, hogy kenyerüket biztosíthassák.

Főként a Havasalja vidéke az, hol néptelesedő falvak mutatkoznak s nem jut munkás a mezőre, az áldás betakarítására.

A beállott népvándorlás jogosultságát meg igazolja a mindennapi kenyér biztosítása a helyenként már szembetűnően mutatkozó éhínség közepette, addig káros hatása kétségtelen jelekben tör elő a kint rothadni kényszerült gabonafélékben s az őszi vetések elmaradásában, mivelhogy annak is itt van már az ideje s nem lesz elegendő munkakéz a mag elszórására. Ily nehéz helyzete a mezőgazdának, ki a munkatöket saját vérében nem bírja, még soha nem volt. Összetörődött munka szinte kiáltva kéri a munkáskezet a mezőre s ha nincs gyermekesereg, mely már sudárba nőtt, le kell törnie a gazdának a munkáshiány miatt — főleg az olyan időjárásban, mikor lopva kell begyűjteni az élelet a mezőről.

Aratás, cséplés eredmények.

Az őszi aratás és betakarítása egyes vidékeken már elvégzetetett, az udvarhelyi járásban azonban még tart, cséplés szörványosan fordul elő. Az aratás a meg-megújuló záporok miatt nehezen volt végezhető s száradására mindenfelé csűrökbe kellett hordani a gabonát, ami kint maradt, csirázásba ment át. Kora tavasz óta mostanáig kevés megzakitással folyton tartó esőzés miatt a búza szára törpe, kalásza kicsiny, szeme szorult maradt. Minőségben tehát messze mögötte marad a mult évi termésnek, nem is szólva a

mennyiségről, mely jól becsülve is 45 mmázasra tehető holdankint s így a mult évi 186,030 q termésnél 70,000 mm.-val van kevesebb. Búza termésünk az egész vármegyében 96,000 q. átlag épen fele a mult évinek pedig a mult évi termésünk is a gyenge hozamok között áll. Hasonlóképen vagyunk a *rosszal*. Meglátszik rajta a sok esőzés, minek folytán minőség és mennyiségben egyformán gyenge. Próbacseplési átlag szerint a vármegyében holdankint 5 mm. hozammal 11,070 mm. termés van, kevesebb a mult évinél 14,000 mm.-val. *Tavaszi kalászosok* aránylag kedvező eredménnyel vannak aratás és betakarítás alatt s ha az idő pár hétre megállandósul, minőségében sem romlik meg. Ugy az árpából, mint a zabtól jóval nagyobb termésünk van, mint 1912-ben. Az *árpa* kalásza elég fejlett, szeme nagy, de barna, kat. holdankint 6 q hozammal 17,656 mm. termésünk van, több a mult évinél átlag 7,000 mmázzával. A *sabból* kat. holdankint 6 q hozammal 136,616 mm. termésre van kilátás, több a mult évinél 55,008 mm.-val, ami a mult évi őszi táblák tavasszal való pótlásának tudható be.

Tavasziak stagnációja.

Az egész évben uralkodó esős időjárás és áradások kártétele leginkább meglátszik a tengerin és burgonyán, melyeknek fejlődése nem csak hogy megakadt, hanem a burgonyánál végleg megtörtött. A begyoldalokon remélhető valami termés, féltő azonban, hogy a tengeri nem érik be, lapályos helyeken már elsárgult, árterekben leiszapolódott. Terméshozam nagy átlagban kat. holdankint 3 mm.-ra becsülhető. A *burgonya* szárai és gumói, egy pár homokos természetű határt a vármegyében kivéve az átlagból, mindenfelé rothadással indult, levélzetét a fodrosodás és peronoszporra lelte, minek folytán ugyszólván az egész termés, mint a mult évben történt, megemmielődött. A bevetett területet és a sikerült termésű határteréseket egymáshoz viszonyítva kat. holdankint 15-20 mm. termés várható. *Takarmányrépa* nincs panasz, elég jó hozamot ígér; a *kerti vetemények* közül ellenben gyenge termésünk van. *Borsó, lencse* termése közepes eredménnyel sikerült, a *bab* igen gyengén fejlődött s kevés hüvelyt hozott. A *káposzta* sem bíztat valami szép eredménnyel, jól indult fejlődése megakadt, laza fejeket alakít. A *kömél* is szenvedett a hideg időjárástól, minek folytán a termés a várakozásnak nem fog megfelelni. A mesterséges takarmányok: *löhére, lucerna* közepesen fizetett, szarítatlan alig lehetett s így minőségben sokat veszített. *Zabos búkköny* jó eredménnyel került kasza alá. Legszomorubb képet nyújtanak *réjjeink*, hol a sarju az áradások áldozata lett s ha itt-ott megkaszálható is lesz, csak alomnak használható a termés. A legelőn elegendő fűtermés van, sajnos, hogy az állatok nagyon feltaposták, minek következménye a jövő évben fog károsan mutatkozni. Gyümölcsök közül a *szilva, alma, körte* jó közepes termés hoznak, *dióból* közepesen aluli termés várható. Nagyon szenvednek a *mehek* éhínség által, nem voltak ugyan képesek behordani a szükséges élelmet. Méz az egész vármegyében nem lesz. Az állatok egészségi állapota kielégítő.

Ime így fest vármegyénk mezőgazdaságának őszi helyzete. Szomorú kép. Meghiúsult szép remények, letört vágyak nyomán küszöbön álló nyomor fenyeget mindenfelé, minek enyhítésére vármegyénk főispánja és alispánja egy s kormánynál, mint a társadalomnál megtették a lépéseket s mindkét oldalon megindult a segítő akció, hogy az emberi irgalom és könyörület melege állítson meg a letörés útján.

Határjáró.

TANÜGY.

Az állami elemi népiskola.

A szülőknek gyermekeik jövőjeért való aggodása, törődése olyan nevezetes jelenség, melyet mindenik pedagógusnak a legnagyobb tiszteléssel és megbecsüléssel kell értékelni és a gyermek nevelés-oktatás javára teljes mértékben kiaknázni. Ez az a kincs, mely életet ad az iskolának.

A magyar birodalom megalapítása óta csaknem a kiegyezés utáni időkhöz csak hitvallásos iskolák voltak az egész vonalon, ám a haladó kor és a magyar nemzet korszakalkotói a köznevelődés hathatósabb előmozdítására meghozott törvényei, az oktatás ügyét az egész vonalon szabályozták. A népoktatást az 1868. XXXVIII., t.-cz. alapozza meg, mely a hitvallásos iskolák fenntartói feloldja az ugyazólva önként vállalt iskolafenntartói kötelezettség alól és a politikai községet teszi meg törvényileg kötelezett iskolafenntartónak, fennmaradván ugy a felekezeteknek, mint az államnak, társulatoknak és egyeseknek nyilvános jellegű elemi iskola fenntartási joga.

Az egyszer begyökerezedett megszokás, a hitfelekezeti iskolák iránti feltétlen bizalom nehezen enged térhódítást az újabb alkotásoknak, szervezéseknek. Innen van, hogy egyes helyeken, mint például nálunk is, ahol a hitfelekezeti elemi és részben középiskolák, állami iskolák szervezése dacára is zsuflóság tömve vannak, addig az állami iskolák még mindig nagy mértékű befogadó képességgel rendelkeznek.

Nem akarok párhuzamot vonni az állami és nem állami elemi népiskolák tanítási rendje és eredménye között, mert hiszen a hitfelekezeti liberális felfogása, ugyazólva teljes egészében magáévá tette az állami tanterv és rendtartási utasítás összes intézkedéseit, s így a tanítási rendszer és a megkívántató eredmény is azonos kell legyen, csapván az állami elemi népiskolákkal szemben egyes szülőknek aggodalmas felfogását akarom eloszlatni. Kétségtelen, hogy az állam, mint a vallásosságának, a közérkölciségnek legfőbb öre, mint a legfőbb és leghatalmasabb anyagi eszközökkel rendelkező hatalom, intézményeit és így iskoláit is követendő mintaképpen állítja be. Jelentékeny anyagi áldozat árán gondoskodik a leghivatottabb egyének, a papok álta a vallás-oktatásról; már a tanítóképzésben ugy neveli a leendő tanítókat, hogy azok minden esetben nemcsak értékes oktató, de gyermeknevelő képességet is hozzanak magukkal az iskolába, az életbe. Folytatólag is gondoskodik ellenőrző hatóságai révén, hogy mindenik tanító betartsa és kihasználja nemcsak az oktatásra ezánt időt, de a nevelés-oktatásnak minden kinalkalmát ki is aknázza. És az állami elemi iskolák az egész ország területén ugyazólva vétél-kezdve igyekeznek magas célú hivatásuk betöltésére. Isten tiszteletére, a magyar haza lángoló szeretetére, a társadalmi rendre, emberszeretetre nevelve és a tudományok széles mezéjén vezetve, maradandó tudásra oktatva a növendékeket. Bár-
ran merem mondani, hogy aki az állami iskolával szemben, midőn gyermeke jövő sorsáról gondolkodik, aggodalmas érzésekkel viseltetik, tulságos konzervativizmust táplál lelkében. Ezen jéghideg felfogásnak onyhítése és az állami elemi iskola iránti rokonszenvennek mentől szélesebb körben való terjesztése érdekemben íram e pár sor tájékoztatót. A midőn még jellem hogy az állami elemi fiu, leány és vegyes iskolai beiratások az 1913—14. tanévre szeptember hó 1—5 napjain fognak eszközöltetni a fiu és leányiskola irodáiban, a tanítás pedig délelőtti és délutáni megosztással szeptember 6-án a tanév megnyitásával vezi kezdetét, a szegény gyermekeket ellátja iskolánk taneszközökkel és ingyen tankönyvekkel, azon hó ohajtásomat fejezem ki, hozza Isten mentől nagyobb számmal a mi kis tanítványainkat az iskola falai közé, a tudományok és jó erkölcsi nevelés csarnokába.

Gy. M.

A végzetes időjárás.

Székelyudvarhely, augusztus 22.

Már-már azon boldogító tudatban hittük magunkat, hogy a két napos meleg után az idő megállandóul s a mosolygó nap megnyugtatóst keltő aranyos sugarával lehozza a Gondviselés békecsókját.

Nem így történt. Háborgó méhe a páratelt fellegeknek István király napjának délutánján ujra sötét lepellel vonta be a vármegye fölött a horizont; megrázta magát az ég s irtózatos menydörgés, czikázó villámstorok suhogása vezette be a legfrisebb tragédiát — gyászt, megretentő kétségbeejtő állapotot hagyva maga után.

Falvainknak leiszapolt bűzös utcáin a nyomor és szenvedés settenkedő árnyai között az anyák görcsös sirással keresik apró gyermekeiket. Nincsenek, és — velőt szagató sikorgásban eenek össze az anyák, még vigasztalóra sem találhatnak. Ott állanak tovább egy-egy égnek álló goronda mellett a férfiak, beesett szemekkel gyötörő kétségbeesést mutatva nézik a pusztulás utálatosságát, mert nincs egy darabka kő abból a fészkekből, hol még ezolött 24 órával húzódott meg a sorsverte család.

Kadicsfalva, Tibód, Szentkirály, Méréfalva, Lóvéte, Fenyéd, Farkaslaka stb. stb. községek, ti siralombázzá változott falvak, minő tengernyi szenvedés és nyomor szorult be falaitok közé, Isten a megmondhatója.

Nincs egy nyugodtan eltöltött napotok, félelemmel és rettegéssel tolvé vonul el az éjjel fejetek felett; megtörtén, lesujtva állotok megfojtott némasággal, nappal a kenyeret ragadja ki kezetekből az ár, éjjel a hajlékot ontja össze a rohanó hab. Ez lett a sorsotok már jó negyed éve.

Elharsant ujra az Istenítélet. A szent király napján caendes esőzés vezette be az itéletidőt, mely 21-én reggel délnyugatról északkeleti irányban húzódó depresszióval orkányszerű viharba ment át s hullt a villámcsapás megrendítő félelem között. Vágás község határán 4 embert sujtott le a villám, kik közül Kovács Pál erdőpásztor nyomban meghalt, egy eszméletlen állapotban, kettő pedig égési sebekekkel fekszik. Ugyanakkor félórai időközben Farkaslakán szintén 4 embert sujtott le, kik közül hárman szörnyet haltak, 13 árvát hagyva maguk után, egy égési sebeiből valószínűleg felgyógyul. Székelyudvarhelyen a vihar perceiben koromsötétség támadt, s a lámpákat fel kellett gyújtani.

Itéletidő a Nyikómentén.

A vihar pár óra alatt elvonult s a nap vidám mosollyal tűzött alá. Perzeelő heve sejtette a bekövetkezett végzetet, mert a hőség már elviselhetetlen volt. És csakugyan délután 3 órakor megújult a kora reggeli depresszió s még elementárisabb erővel rohant délelőtti utján a farkaslaki vízmedenczéig, hol rettenetes erővel tört ki s pár óra alatt Farkaslaka, Bogárfalva, Szentlélek, Nyikómalomfalva, részben Székelypál-falva határán az alhulló jég a féltérzés 50 százalékat megemmisztette. A megáradt bogárfalvi patak és a Nyikó Bogárfalváról 3 épületet, Szentlélekről 2 házát s több gazdasági épületet, állatokat, kerteket s az összes törvényhatósági és községi hidakat, Farkaslakáról 1 malmot, keritéseket, beltelkeket és igen sok háziállatot sodort el s a községek néhány percz alatt víz alá kerültek. A kétségbeejtő állapotok között a mentési munkálatokat Lukácsffy szolgabíró és Csomor Gábor kjegyző vezették a körültekintő és gyors eljárásuknak tulajdonítható, hogy emberéletben kár nem esett. A Nyikó mentén a falvakat képzeltetlen gyorsasággal öntötte el az ár, Kadácsban házakat rombolt meg, a többiekben keritéseket igen sok háziállatot ragadott magával.

A havasalji községek pusztulása.

A vészterheh fellegek Oroszhegy felé vonultak s hasonló erővel rohant keletről is az ólmos felbőáradat s a kettő Szentkirálytól Oroszhegyig terjedő vízfogómedence felett egyesült s rettenetes felhőszakadással esett alá, mely pár percz alatt pánikba ejtette Székelyszentkirály lakosságát. A község között lefutó Busnyák medre pillanat alatt megtelt s az egész község között rohant végig a piszkos áradat. A házak, csűrök, mint a kártyavár omlottak alá s recsegeve, ropogva vágattak darabjai a száguldó árral. Mintegy 25—30 épületet rombolt meg az árvíz, szarvasmarhákat, sertéseket, juhokat, kecskéket s a behordott takarmányt, gabonát feltartóztatatlannul sodorta magával. Egyetlen egy hid nem maradt meg, de beomlottak az utak is, minek folytán megszünt minden közlekedés. A gyermekek a fákra menekültek, alig lehetett onnan lehozni őket. Az áradatnak halottja is van. Balázs Ferencz molnárt, a 88 éves öregembert, ki az ár elől a csűr odrába menekült, az elsodort csűr gerendái agyonnyomták. Hasonló állapot volt Ülke, Szenttamás községekben is, hol 1 házát, 6 nagy csűr, több sertésólat és sütőt, valamint háziállatokat, kerte-
ket, kapukat vitt magával a két község között lefutó kis patak. Tibód községből 3 házát, Kadicsfalváról 4 házát és csűr sodort ujra el és igen sok háziállatot. Mindenik község egy romhalmaz, fél méteres iszap s hordalékból áll és elfojja az embert a fájdalom, ha utja arra vezet. Elképzeltethető a magas vízállás, mikor Kadicsfalván a községhez orós épülete is áldozatul esett. Szentkirályon *Lajdu Géza* tanító és *Elekes Géza* jegyző fejtettek ki embererőt meghaladó tevékenységet a mentésben s lejtő menteni Oroszhegy lakossága is. Tibódban *Szabó Gábor* vezette a mentést, ki csakhamar a szentkirályi veszedelemnél termett, Kadicsfalván pedig *Kakucs Ferencz* plebános, *Bálint Károly* tanító és *Dakó Sándor* tanuló adták smét tanujelét önfeláldozó emberszeretetüknek.

A Küküllő áradása.

A vad rohanással futó hegyi patakok s a Zetelaka táján alhulló eső folytán hihetetlen gyorsasággal áradt a Nagy-küküllő s már d. u. fél 6 órakor telve volt a kadicsfalvi rét, a folyó sodrában pedig rohanva mentek alá az épületroncsok, jelezve valamelyik havasalji község pusztulását. A víz egyre emelkedett s az aug. 8-iki veszedelem ujulóban volt az Alsómalom-utcánál, hol egy lovat szekerestől magával ragadott. Az emberek futva menekültek s készenlétben volt a katonaság is. Szerencsére nagyobb veszedelem nem történt, mivel idejében értesült a közbnség a veszélyről. Annál nagyobb veszedelem fenyegette Fenyéd községet, hol az egész község ujra $\frac{3}{4}$ méteres ár alá került s amit a multkor meghagyott az áradat most magával sodorta s több apró házi állatot söpört el s tette tönkre a konyhakerteket. Nincs kizárva egy újabb áradás, annál is inkább, mivel a levegő annyira tömve van vízgözzel, hogy azt nem bírja tartani s ha lényegleg megismétlődik a felhőszakadás, e községre rémsége pusztulás vár, mert azon az oldalon, hol a község felépült parterősítésére és védelemre senki nem gondolt s az eddigi áradások az épületeket közveszélyesen alámosták.

Érzékeny károkat okozott az ár Székelyudvarhelyen Ugron Ákos telkében, mennyiben a megerősített partot a szeszgyárnál elvitte, a gyárnak kiszögellő részét alámosta s a kőépület sarok e hó 22 én délelőtt nagy robajjal alámolt a szomszédos házsal s az előtte lévő beszálló hely álványával együtt. Megrongálódott a vasuti hid s alámosva áll a szombatfalvi vashid, s a Szabó István-féle telek a rajtlevő házsal szemlátomást omlik és süllyed. A vasuti közlekedés

Személyzeti hr. *Székelyhídy* Viktor kir. gazd. felügyelő Póstyén fűrdőről szabadsága letelével hazakeresztet a hivatali ténykedését e hó 15-én megkezdette.

Emléket Borszékly Somának. A Budapest lakó székelylek „Péterfy Asztaltársasága” meleg hangú felhívásban mozgalmat indított a nagy székelylek emlékének méltóképen megörökítése végett. Sirjához márványtáblát helyez és Gyergyószentmiklóson szobrot állít Borszéklynek. Pénzküldemények Péterfy Tamás írónak a Borszékly emlékre, Budapest, IX., Köztelek, küldendők.

Villámcsapás áldozatai. Folyó hó 21-én reggeli kora órákban a vármegye felett nyugatról keletre vonuló zivatar emberáldozatokat követelt. Farkaslakán *Fancsal* Antal középső és fia Antal, valamint *Jakab* Domokos és *Miklós* Márton ifj. munkára felkészülve elindultak hajnali 3 órakor a havasi kaszálók *Deszkás* nevű dűlőjére kaszálni. Mintegy 2 órai utat tettek meg, mikor a zivatar utban kapta őket. A munkás társaság egy nagyobb fa alá menekült az eső elől, hol a pár pillanat múlva alácsúszó villám agyoncsapta őket. Hárman szörnyet haltak, ifj. Miklós Márton pedig súlyos égési sebekkel vitték haza. *Fancsal* Antal 8 gyermeket, ifj. *Fancsal* Antal 2 és *Jakab* Domokos 3 gyermeket hagyott árván. — Vágás község határáról mezei kár becslésből hazatérő *Kovács* Pál, *Szász* Simon, *Dobai* János és *Dobai* József is lesújtott a villám s *Kovács* Pál mezőn szörnyet halt, míg társát *Dobai* Józsefet, kivel összedelkezve ment, nem bántotta. Súlyosabb sérülést kapott *Dobai* János, ki a foga között egy gombot szorított s az erre csapódó villámcsizkra száját összeszegatta. *Szász* Simon pedig eszméletlenül terült el a földön.

Inséggabona szétosztás. Miután többen kérdéssel fordultak hozzánk az iránt, vajjon lesz-e az idén és mikor őszi vetőmag és inséges tengeri kiosztás, megkérdéztük a kiosztás iránt a gazd. felügyelőt. Honnan azt a választ nyertük, hogy a kiosztásra a felügyelőnek gondja van. Tekintettel azonban arra, hogy az ország számtalan vidéke van elemti csapásokkal sújtva, az ezek felségítésére szánt kormánysegély felhasználásának elkészítése az illetékes felsőbb hatóságnál hosszabb időt vesz igénybe. Mielőtt a vármegyére nyújtandó segély mérvéről a felügyelő értesítést nyer, egy a vetőmag, mint az inséges tengeri szétosztását illetőleg a gazdakörök útján haladéktalanul intézkedni fog. Addig tehát türelem.

Jegyző választás. Mint értesülünk, *Elek* Nándor lővétei községi jegyzőt Hosszafalu nagyközség vezető jegyzőjévé e hó 19-én megválasztották. A hivatali pontosságáról előnyösen ismert jegyző távozását sajnáljuk.

Eljegyzés. *Vida* Margitka kisaasszonyt eljegyezte *Farkas* Péter 1913. augusztus hó 14-én Déván.

Péter Imre oroszhegydialfalvi tanító eljegyezte *Gáll* Emiliát, *Gáll* Sándor oroszhegyi kántortanító kedves leányát Oroszhegyen.

Az Országos Birői és Ügyészi Egyesület, a Országos Ügyvédszövetség, a Magyar Jogászegylet és az Ügyvédjelöltök Országos Egyesülete október hó 5-én, Temevárrott tartja rendszeres közgyűlését. Tájékoztató: október 4-én: Délután fél 6 órakor az országos birői és ügyészi egyesület igazgatósága a kir. törvényszéki elnök fogadó termében (kormányzati épület, II. emelet, 28. ajtó), az országos ügyvédszövetség igazgatósága pedig a kir. itélőtábla disztermében (kormányzati épület, I. emelet, 1. ajtó) ülést tart. Este 9 órakor ismerkedési vacsora étlap szerint a Koronaherczeg-szálloda I. emeleti termében. — október 5-én: Déléltől 9 órakor Koronaherczeg-szálló I. emeleti nagytermében az egyesületek együttes ünnepi ülése. Ezt következőleg mindenik egyesület a később meghatározandó helyen és időben megtartja közgyűlését. Délután fél 3 órakor diszterében a Koronaherczeg-szálló I. emeleti termében. — Október 6-án és 7-én: Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre. — A kiránduláson résztvevők a 40 illetve 45 koronát személyenként

ugyancsak szeptember 10-éig *Láng* Béla dr. tomesvári ügyvéd, rendező bizottsági titkárhoz küldjék be,

Eladó vetőmagvak. Az állami mezőhegyesi és fogarasi mezőgazdasági uradalmak, illetőleg ménesbirtokok igazgatóságai a miniszter felhatalmazására gazdáknak őszi vetőmagvakat adnak ki, ha ezért f. évi okt. 1-ig jelentkeznek. A vetőmagvak piaci ár szerint készpénzfizetés ellenében adhatók ki. Megrendelés alkalmával méter-mázsánként 1 kor. bántapénz is beküldendő az igazgatósághoz.

A bányák halottjai. Az Egyesült-Államok bányászati hivatalának most megjelent kimutatása szerint az 1912. év folyamán az amerikai szénbányákban 62,360 kivándorolt munkás vesztette életét bányarobbanás és baleset következtében.

Fazakasok ipari szövetsége. *Bernády* György min. biztos felhívására *Szó* Domokos igazgatósági kiküldött elnöke alatt f. hó 19-én tartott értekezleten alakították meg a székelylekudvarhelyi fazakas iparosok a termelő és értékesítő szövetséget, hogy szövetségi alapon a társulatnak meglévő készpénzbeli, ingó és ingatlan vagyonának felhasználása és nyorendő államsegéllyel hanyatló iparukat fejleszthessék s árucikkeiknek piacot teremthessenek. *Pillich* Lajos szakisk. tanár javaslatára egy agyagbánya felkutatását s megszerzését, a jelenlegi agyaggyúzó gép felszerelésnek vízi erőre való átalakítását s egy közműhely szervezését határozta el. Az iparcikkeket az ipari kirendeltség által terbe vett értékesítési gócpontok útján díjtalan közvetítéssel vélik értékesíthetőnek. Felkérték *Pillich* Lajos tanárt, hogy a szövetséget szabályzatot, a közműhely szervezését, munkabeosztást, rendtartási szabályzatot készítse el, hogy a legközelebb összehívandó közgyűlés a végleges megalakulást kimondhassa.

Fogorvos Székelylekudvarhelyen. Dr. *Kugel* Mór budapesti fogorvos, a berlini fogászat polyklinika volt I. assistense Székelylekudvarhelyre érkezett s rendelését a Budapest-szállóban megkezdte.

Tanítók megjutalmazása. Az algyógyi földmives iskolában a folyó nyáron rendezett mezőgazdasági tanfolyamon a vármegyéből *Gáll* József székelylekudvarhelyi rón. kath. és *Pály* Akos homoródeszentpáli áll. tanítók vettek részt. Mindkettőt dicseéretsen állotta meg a helyét s kitűnő minősítéssel képesítették a gazd. ism. iskola vezetésére. A tanfolyamon legnagyobb szorgalmat felmutató tanító részére a miniszter 100 kor. jutalmidjárt *Pály*nak ítélte oda a tanári kar, míg *Gáll*nak dicseéret elismerést szavazott.

Az erdélyi méhészek gyűlése szép sikerrel lett megtartva Nagyszámán, hol az udvarhelyvármegyei méhészegylet képviselőjében 6 tag jelent meg. A vándorgyűlésnek nagy fényt kölcsönözött, hogy azon Br. *Jósika* Gábor elnökön kívül Gróf *Béldi* Ferencz, Gróf *Béldi* Kálmán, Gróf *Vass* Béla földbirtokosok, *Papp* Antal kolozsvári pü. igazgató, *Veszprémi* Antal főszoftabiró vezetése alatt a vidék intelligens közönsége megjelent. Az udvarhelymegyei méhészegylet előterjesztésére a jövő évi vándorgyűlést az erdélyi méhészek Tusnádi fűrdőn fogják megtartani.

Udvarhelyvármegye nyomorúsága. Hivatalos felbecslésből megállapítható volt, hogy a vármegyének az 1913. évi esős és árvizek tisztán csak mezőgazdasági tekintetben 9.629,974 K kárt okoztak. Ebből ősziekre esik 3.929,974 K, tavaszra 4.800,000 K és eldöntött rétekre s az így megsemmisült takarmányra 900,000 K. Ezen kívül vannak az árvizek folytán előállott károk, ugymint: elsodort házak, gazdasági épületek, házi állatok, butorok, megrongált utak és hidak, valamint a földcsuszamlás okozta károsodások, melyeknek felbecslése folyamatban van.

Működvelői szinelődés. A „Polgári önképző és segélyző egyesület” szept. 7-én részben pénztára javára és részben az arvizkárosultak javára előadja *Vidor* Pál az „Ingyenlők” című kitűnő népszimfót, melyből a próbák már szorgalmasan folynak, előre is ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

A haragos Küküllő. A kik régebben, a régi medrében ismerték még ezt a kedvesen hangzatos nevű folyót az ő őrvényes kanyarolataival, gátjaival és csendes folyásával: ma álmélikodva állnak meg elmosott, beszakadt partja és hídjai mellett. Gondolva a régi szerény folyása és a mostani haragos zugására: önkéntelen azt kérdezzük magunkban, vajjon nem a kor haladása az oka, hogy a régi jó medréről kiszorított öreg folyó haragszik azért, mert az ő diszkretn csendes medréről kiszorította az emberi elme alkotta közlekedési eszköze — a vasut. Annyi bizonyos, hogy a Küküllő a régi folyása kedveséget, berkeit teljesen elvesztette. Ki ne emlékezne még pl. a Zápörtartó élénken látogatott fűrdő helyére, vagy a vasuti hid fölötti u. n. Anglus torkára, mily kedves fűrdő helyek voltak ezek? Hát arra a nagy berekre, hol évekkel ezelőtt sok szerelmes pár keresett buvóhelyt a világ szeme elől? Pedig oly szép volt a Küküllő mentén sétálni; árnyas fűzfái alatt kitűnő levegő, és a nap heve ellen védelem. Hol vagy régi jó öreg Küküllő, miért haragszol, hogy minden második héten elhagyott haragokban ágyad, vagy a régít sírod vissza? Vagy talán az akkori emberek voltak jók és a mostaniak rosszak — mond, és ha rosszak vagyunk, ne haragudj, ne dühöngj: szerezd a mai rosszakat is.

A nyári hőség veszedelmei kétségkívül a csecsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált, s azáltal nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbabobozokat kívánatra azonnal teljesen díjtalanul küld: a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 177.

Köszönetnyilvánítás. Vettük a következő sorokat. Azon bátor és nemes lelkű egyéneknek, kik az aug. 8-iki árvízveszedelem alkalmával életük kockáztatásával a halálveszedelemből megszabadítottak, többünknek életét s vagyonát megmentették: *Paál* Árpád dr. várm. főjegyző, *Salamon* Béla főhadnagy uraknak, *Zein* Leó őrmester urnak, *Ninkler* József, *Klaiber* Ede, *Linke* Gyula, *Koricska* Kálmán szakaszvezetőknak, *Nagy* József polgártársunknak és a fardhatatlan katonáknak a nagy nyilvánosság előtt is a leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk. Sósfürdő-utcai lakosok.

Államsegély gépbevásárlására. Az erdélyrezi kirendeltség az udvarhelymegyei gazdakörök részére kisebb gazdasági gépek 30 százalékos kedvezményű beszerzésére a vármegyei gazd. felügyelőnek kezébe 2000 korona államsegélyt utalványozott.

A legelőjavítási munkálatok a vármegyei gazd. felügyelőség irányítása és segélyezése mellett *Fiatfalva*, *Csekefalva*, *Petek*, *Jásfalva* községek közbirtokosságai közlegelőin a f. évre befejeztettek. Mindenik legelőn források összefoglalásával beton itatóvályuk létesítettek. A munkálatok jelenleg Székelylekudvarhely és Farkaslaka közbirtokosságainak havasi legelőin folynak, hol szintén vasbeton itatók lesznek felállítva. Beton itató vályukat az idén is 10 községi és birt. legelőn készítették a felügyelőség s elédig 45 havasi legelő van ellátva czélszerű itatókkal, melyeket a felügyelőség házilag készítettett el.

Kortész Albertné zeneszerzőnő, zongora, ének és nyelvmesternő tanítványokat elfogad. Tanít kezdőkől a legmagasabb iskoláig, az akadémiai tanterv szerint, párhuzamosan elméleti oktatással. Műének, német, francia és hegedű órák vehetőek. Valamint a zeneszerzés körébe vágó munkálatokat is (zenésítés, szolamozás, áttételek, kíséreték stb.) illő árért elkészít.

Szerkesztői üzenetek.

E. Gy. Cs. Későn jött.
G. D. E. Megkaptuk, köszöni fogjuk.
M. L. H. Verseket igen ritkán küldnek.

Feloldó szerkesztő: BESEK ALADÁR.
Kiadja: a Beszek D. Fia könyvnyomda.

Nyiltér.

Sz. 1913. B. 463-2.

Ő Felsége a Király nevében!

A székeljudvarhelyi kir. járásbíró, mint büntetőbíró Gáál Ferenc kir. járásbíró által Gergely Ferenc kir. járásbírósi jegyző, mint jegyzőkönyvvezető; dr. Daróczi Endre ügyvéd mint főmágnavádó képviselője és dr. Hinkelér Ernő mint védő részvételével Székeljudvarhelyen 1913. évi augusztus hó 7-ik napján nyilvánosan megtartott tárgyalás alapján a főmágnavádó indítványa szerint bocsátásértés vétségével vádolt Bodrogi Dénes és Bodrogi Dénesné bűnügyében a vád és védelem meghallgatása után az alól kitett napon a következőleg ítélt:

A kir. járásbírósg I. Bodrogi Dénes vádlottat, aki 45 éves, ref. vallásu, székeljudvarhelyi születésű és lakos, vámkészítő, nős, négy gyermek atyja, katona volt, vagyontalan és II. Bodrogi Dénesné szül. Sunyi Juliánna vádlottat, a ki 40 éves, rom. kath. vallásu, marosvásárhelyi szül. és székeljudvarhelyi lakos, férjes, négy gyermek anyja, vagyontalan, bűnösnek mondja ki a Btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, mit az által követtek el, hogy 1913. évi június hó 10-én Székeljudvarhelyen ifj. Asztalos Lajos főmágnavádót meggyalázó kifejezéssel, illetve cselekménnyel illették; ezért a Btk. 261. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával Bodrogi Dénes vádlottat az 1891. évi XXVII. t. cz. 3. §-ában meghatározott czélokra fordítandó, behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a értelmében hat (6) napi fogházra átváltoztatható hatvan (60) korona pénzbüntetésre, Bodrogi Dénesné vádlottat pedig ugyancsak a megjelölt czélokra fordítandó, 15 nap alatt ezen kir. járásbírósgnál fizetendő és behajthatatlanság esetén négy (4) napi fogházra átváltoztatható negyven (40) korona pénzbüntetésre ítéli és a Bp. 480 és 489. §-a értelmében kötelezi vádlottakat, hogy ártatlanságukat 30 kor. ügyvédi költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhével egyetemleg megfizessék, valamint elmarasztalja őket a neán felmerülő büntető bírósg költségeinek a m. kir. államkincstár részére az 1890. XLIII. t. cz. 9. §-ában előírt eljárás szerint leendő megtérítésében, ez utóbbi költségeket azonban az idézett t. czikk 4. §-ának második bekezdése alapján mielőtt vádlottára nézve egyelőre behajthatatlanságukat nyilvánítja; a Bp. 485. §-ához képest dr. Daróczi Endre ügyvéd díját 30 koronában saját felével szemben megállapítja s a büntetés végrehajtását a Bu. 1. §-a értelmében mindkét vádlott irányában három évi próbaidőre felfüggeszti, végül kötelezi a Btk. 277. §-a szerint vádlottakat, hogy ezen ítéletet jogerőre emelkedése után a Székeljudvarhelyen megjelenő „Udvarhelyi Híradó” legközelebbi számában közzétessék, mit ha nem tennének: az esetre feljogosítja a főmágnavádót, hogy a közzétételt önmaga eszközölje és annak igazolt költségeit a vádlottaktól végrehajtás után felhajtja.

Indokok: Bodrogi Dénesné vádlott folyó évi június 10-én a főtől felháborodásában, hogy a férjének unokatestvére: a főmágnavádó a vejjk inasát megverte, a főmágnavádót megszáditva mocskos, részeges diazónának. Bodrogi Dénes kivártatva ezután öszetalkozott főmágnavádóval és kérdőre vonta, hogy miért bántotta a fiut. Főmágnavádó felelet helyett gúnyosan kicacagta, mire Bodrogi Dénes haragjának hirtelen tamadt fellobbanásában főmágnavádót arczilverte. Minthogy vádlottak ezen cselekménye a meggyalázó jellegénél fogva, a vád tárgyává tett becsületsértés vétségének tényálladékát kimeríti: őket a jelzett bűncselekményben bűnösnek kellett kimondani. A büntetés kiszabásánál súlyosító körülmény nem létező nyomatékos enyhítő körülményt képezett vádlottak büntetlen előlétele, töredelmes megbánása, az előző öszetalkozás izgalma, miért is a kir. járásbírósg a rendelkező részben kitett és a Btk. 91. §-ának alkalmazásával kiszabott büntetést találta bűnöségükkel arányosnak. Sőt az eset körülményeiből azt a meggyőződést vonta le a bíróság, hogy vádlottak, kiket rokoni kötelék is fűz a főmágnavádóhoz, cselekményüket kizárólag az alkalmi tényezők hatására követték el s miután öszinte megbánást tanúsítottak és főmágnavádótól bocsánatot is kértek: ily körülmények között alapos remény van arra, hogy a büntetés felfüggesztése jövőbeli magaviseletükre kedvező hatással leendő, ezért javukra a Bu. 1. §-át is alkalmazta. Székeljudvarhely, 1913. aug. 7. Gáál Ferenc s. k. kir. járásbíró. — A másolat hitelűl. Székeljudvarhely, 1913. aug. 14. A kir. járásbírósg. Gáál Ferenc, kir. járásbíró.

Sz: 863—2913. körj.

Árverési hirdmény.

Kisgalambfalva község a tulajdonát képező 1 italmérsi helyiség, 1 bolt helyiség és 1 szobát, konyhát és 1 pinczét magában foglaló épülete belsőiségét 1914. január 1-ától napjától 6 (hat) egymásután következő évre haszonbérbe adja.

Az árverés 1913 október 26-án délelőtt 10 órakor fog megtartani a községházánál. Kikiáltási ár 500 kor., melynek 10%-a a községi előljárogás kezéhez az árverés megkérdesése előtt leteendő.

Árverési feltételek a községi bírónál s a nagygalambfalvi körjegyzői irodában megtekinthetők.

Kisgalambfalva 1913. aug. 12.

Godra Mihály, Sándor Sámuel,
kjegyző kbíró.

Sz. 7514—1913. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Parajd és Vidéke hitelszövetkezet végrehajtónak Salamon Ábrahám és neje Dávid Laura és Káli Dániel felsőbaldogfalvi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 587 K 07 fill. tökéketelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig: a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és az alsófalvi 1310 sz. tjkvben A + 313 hrz. és 315/1 hrz. kert 11 kor. az 1265 sz. tjkvben A + 1430/3 hrz. szántó 7 kor. 4311 hrz. szántó 5 kor. kikiáltási árban külön jószágtektént az 1913. évi szeptember hó 13-ik napjának d. e. 11 órájkor Alsófalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság. Székeljudvarhelyen, 1913. július 17.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvezető

Sz. 7961—1913.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Gál János utódait kereskedő székeljudvarhelyi lakos Kis József kereskedő székeljudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 996 K 30 fill. tökéketelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig: a székeljudvarhelyi kir. tszék területén levő és a felsőbaldogfalvi 97 sz. tjkvben A + 331, 332/2 hrz. ingatlanból, B. 1724, 30 alatt Kis Józsefet illető jutalék 148 K kikiáltási árban a C. 2. alatt özgyog Székely Sándorné Pál Mária javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartásával az 1913. évi szeptember hó 1-ső napjának d. e. 9 órájkor Felsőbaldogfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság. Székeljudvarhelyen, 1913. július 31.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvezető.

Sz. 7486—913. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint dr. Jodál Gábor ügyvéd által Parajd és Vidéke hitelszövetkezet végrehajtónak Czehe Aladár által képviselt Czehe Xénia és Alicze budapesti lakos végrehajtást szenvedő elleni 2000 kor. tökéketelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén és a parajdi 1651. sz. tjkvben a Czehe Xénia kiskoru és a Czehe Alicze kiskorn néven álló kaszáló, illetve belsőiség 853 korona

kikiáltási árban külön jószágtektént az 1913. évi szeptember hó 27-ik napjának d. e. 9 órájkor Parajd községházánál megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság. Székeljudvarhelyen, 1913. július 14.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki telexkönyvvezető.

Szám: 965—1913. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székeljudvarhelyi kir. járásbírósgnak 1912. évi Sp. I. 592/2. számú végzése következtében dr. Váró Géza ügyvéd által képviselt Lootz G. Frigyes javára 80 K. a jár. erejéig 1913. évi január hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt- és 1600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehének nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a székeljudvarhelyi kir. járásbírósg 1913-ik évi V. 25. számú végzése folytán 80 kor. tökéketelés, ennek 1912. évi október hó 4. napjától járó 5% kamatai 1/3, váltódíj és addig összesen 53 kor. 60 filléren bíróilag mármögállapított költségek erejéig, Székeljudvarhelyen végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meggyőzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becaáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében csak javára is elrendelhetik.

Kelt Székeljudvarhelyen, 1913. aug. hó 21.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Marosvásárhely sz. kir. város

internátussal

egybekötött

Felső Kereskedelmi Iskolája

két tagozatból áll:

Fiu felső kereskedelmi iskola
(az 1912/13. tanévben 186 tanuló volt)

Női felső kereskedelmi iskola
(az 1912/13. tanévben 80 tanuló volt).

Mindkét iskola három évfolyam.

A fiunövendékek az intézet modern berendezésű internátusában, a leány növendékek a „Bethlen Kata” intern. nyernekek elhelyezést.

Fülsokolában évi tandíj K 120 —
Női iskolában évi tandíj K 150 —

Fiuinternátusban az évi ellátás díja K 850 —
Leányinternátusban „ „ „ K 600 —

Bővebb felvilágosítást ad az Igazgatóság.

Sz. 8251—913. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Rubig László parajdi lakos végrehajtónak Zsigmond Sándor alsófalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1400 K tökéketelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LV. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig: a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és az alsófalvi 637 sz. tjkvben A + 8129/1 hrz. a felvett legelő 12 K, a 8143, 8145/1 hrz. a felvett ház, udvar és legelő 2080 K, a 8124/2, 8129 2/2, 8130/2, 8130/2, 8131/2 hrz. a felvett legelő és szántó 14 K kikiáltási árban az 1913. évi október hó 31-ik napjának d. e. 9 órájkor Alsófalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság. Székeljudvarhelyen, 1913. aug. 10.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki telexkönyvvezető

Sz. 8298/1913. tkvi.

Árverési hirdetőmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Sámson Lajos végrehajtónak Stein Adolfné Schvarcz Pepi végrehajtást szenvedő ellen 538 kor. tőke és járuléka erejéig indított végrehajtási ügyében a Takaréki és Jelzáloghitellegylet rts. segevári bej. csőg utóajánlata következtében az 1908: XLI. t. cz. 27. §-a értelmében újabb árverést rendelt el 538 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 16. napjától járó 6% kamatai 1/4% váltódíj és 115 kor. 80 fillérben megállapított per és végrehajtási költségek behajtása végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő Korond községben fekvő és a korondi 1601 sz. tjkvben A + 199,200 hrszámú ingatlanra 2200 kor. 20 fillér, a 7138 hrszámú ingatlanra 2 kor. 99 fill., a 7275, 7280 hrszámú ingatlanra 13 kor. 22 fill., a 6887 hrszámú ingatlanra 37 kor. 62 fill. és a 7125 hrszámú ingatlanra 11 kor. 07 fill. kikialtási árban.

Ezeket az ingatlanokat a Korond község házánál 1913. évi szeptember hó 24-ik napjának d. u. 2 órájkor megtartandó árverésen el fogják adni.

Árverezni szándékozik tartozni a kikialtási ár 10% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokba a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1913. aug. hó 12.

Constantinescu Victor a. k. kir. tszéki albiró.

A kiadvány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Sz. 8428—913. tkvi.

Hirdetőmény.

Farczád község részére az 1912. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok a kik az 1886: XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve a §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aikban és az 1891: XVI. t. cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit, — valamint az 1889: XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891: XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatók, a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1914. év március hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelté után indított törlési keresetek annak a harmadik személynek aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok akik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben ide értve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásuknak hat hónap alatt vagyis 1914. évi március hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1914. évi március hó 10. napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okmányokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. aug. 15.

Constantinescu Viktor a. k. kir. tszéki albiró.

A kiadvány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Jgen tisztelt Tanító Úrak szíves figyelmébe!

**Költségvetés,
Előmeneteli és
mulasztási napló,
Számadás,
Felvételi napló,
Haladási napló
nyomtatványok**

a Becsek D. Fia könyvnyomdában jutányosan beszerezhetők.

Sz. 7262—1913. tkv.

Árverési hirdetőmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Veres Miklós bögözi lakos végrehajtónak Balog Albert hagyatéka és Balog Albertné bögözi lakos végrehajtást szenvedő elleni 190 korona tőke ennek 1913. évi március hó 22. napjától járó 5% kamatai 154 korona 10 fillér eddigi, s még a jelen, kérésért 31 korona 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146 §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a bögözi I. R. 922. sz. tjkvben A + 157 hsz. faház 300 kor. a bögözi 958 sz. tjkvben A + 4172 hsz. szántó 53 kor. és a székelymagyarósi 93 sz. tjkvben A + 308 hsz. szántó 9 kor. kikialtási árban még pedig a bögözi I. R. 922. sz. tjkvben foglalt ingatlan a Balog Albert és neje szül. Ráduly Etelek javára C. 1. 20. alatt bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával külön jószágtestenként és pedig Bögöz község területén fekvő ingatlanok 1913. évi szeptember hó 19-én d. e. 8 órájkor Bögöz község házánál, a székelymagyaros község területén fekvő ingatlan pedig 1913. évi szept. hó 19. é. 11 órájkor székelymagyaros község házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni a kikialtási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. évi július 8.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadvány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Sz. 8042—913. tkvi.

Árverési hirdetőményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt a székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelbiztosítók végrehajtónak Bató Ferencz székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 2350 K tőkekövetelés a jár. iránti végrehajtási ügyében az az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 1898 sz. tjkvben A + 1274 hsz. faház 1604 kor. 70 fillér kikialtási árban külön jószágtestként az 1913. évi október hó 13-ik napjának d. e. 9 órájkor Székelyudvarhelyi kir. tkvi hatóság árverelő szobájában (földszint 39 sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni a kikialtási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhelyen, 1913. aug. 4.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró

A kiadvány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Sz. 6410—1913. tkvi.

Árverési hirdetőményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak Szabó Ferencz mészaros székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 288 K tőkekövetelés a jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LV. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig: a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 216 sz. tjkvben felvett A + 431 hsz. emeletes közház és udvarnak 1/2 ed része 12780 kor. az u. o. 1015 sz. tjkvi A + 29 hsz. emeletes közház és udvarnak 1/2-ed része 21450 korona, a 945 hsz. emeletes közház és udvarnak 1/2-ed része 7700 korona, az 1237 hsz. kertnek 1/2-ed része 51 korona, az 1241 hsz. kertnek 12 ed része 274 korona kikialtási árban, továbbá jelenleg Hetser Kálmán és neje Gáspár Eszter tulajdonul felvett a székelyudvarhelyi 1711 sz. tjkvi A + 665/1 hsz. beltelek 600 kor. kikialtási árban külön jószágtestként az 1913. évi szeptember hó 15 ik napjának d. e. 9 órájkor a kir. tkvi hatóság árverelő szobájában (földszint 39 sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni a kikialtási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhelyen, 1913. június 9.

Bella Kálmán kir. tszéki bíró.

A kiadvány hitelűl:

Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Egyetemes orvostudor

Dr. KUGEL MÓR budapesti fogorvos (Belváros, Irányi- u. 21)
a budapesti egyetem v. gyakornokának, a berlini fogászati polyklinika volt I. assistensének
fogorvosi és műfogászati rendelése Székelyudvarhely
(Budapest-szálloda)

Működésemm tárgyát képezik:

Foghuzás és gyökér eltávolítása teljesen fájdalom nélkül.

Fogtömés arany, porcellán, ezüst, cement stb.

Jdegölés és gyökérkezelés.

Fogvispó (Hstula) kezelése motét útján.

Fog visszahelyezése (replantatio) a súlyosan megbetegedett fog fájdalommentes kibuzása, és megfelelő kezelés után eredeti üregébe visszahelyeztetik.

Fogszabályozás görbén vagy rendellenesen nőtt fogakkal.

Fogak fehérítése fogkövek eltávolítása tartós eredménnyel.

Mérsékelt árak.

Műfogak kautsuk-celluloid, vagy aranylemezzel.

Fogkoronák aranyból vagy porcellánból.

Szájpadlás nélküli fogpótlások, önálló rendszeren alapján. Ezen műfogak a szájból el nem távolíthatók, a szájpótlást nem tartják, ezért igen könnyen és gyorsan megszokhatók, a beszédet nem zavarják, rágásra felelté alkalmasak, a természetes fogaktól még nem különbözethetők, mert sehol semminemű arany, vagy egyéb felhívó idegen tárgy nem látható. Ezen tökéletes fogpótlásra felhívom a t. közönség figyelmét; tartósságáért, feltétlen használatosságáért abszolút felelősséget vállalok.

Javítások és átdolgozások.

Rendelési órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Orvos létemre nem íbetelek az öndicsekrés kates értékű fogvereivel, csak annyit legyen szabad felmíltenelem, hogy 14 éves kórházi és magángyakorlatom, — kimerítő irodalmi tevékenységem, — a tudományok megábrító tudományai való szereteit túlszert szerénytelenség nélkül jogosítanak fel annak a kijelentésére, hogy birtokában vagyok ama szakbeli képzettségnek, mely párosulva a becsületes munka becsületes teljesítésével, elő és legfontosabb feltételét képezi mindennemű sikernek, megelégedésnek és lelkiismereti nyugalomnak.

Szép piros paradicsom 1 kg. K. - 24
 Savanyítani való ugorka 100 drb 1:60
 Oszli baraczk . . . . . 1 kilo K. 1:20
 Csemeszölő . . . . . 1 " " - 80
 Valódi csemesz méz . 1 " " 1:70
 és más ujdonságok, továbbá conservék, sajtok,
 különleges likörök 5 kilos postacsomagokban szál-
 lit utánvét mellett

Bihari Béláné csemere kereskedő
 BUDAPEST, Főherceg Sándor-u. 26. sz.

Sz. 8024-913. tkvi.

Árverési hirdetésményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Jodái Gábor ügyvéd által képviselt Orbán Antal székelyudvarhelyi lakos végrehajtatonak Hadnagy Mártonné László Anna székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedt elleni 92 K tőkekövetelés a jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi XL. t.-cz. 144. § a alapján és a 146. § értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig: a székelyudvarhelyi kir. tésék területén levő és a székelyudvarhelyi 76 sz. tjkv-ben A f 161, 162 hszámu faház és kőistálló 1600 korona kikiáltási árban és a székelyudvarhelyi 1395 sz. tjkv-ben A f 247/2 hsz. alatt felvett kortból a Hadnagy Mártonné László Anna nevében álló 1/2 rész 27 kor. 50 fill. kikiáltási árban külön jóságteaként az 1913. évi október hó 15-ik napjának d. e. 9 órájkor Székelyudvarhelyt a kir. tkvi hatóság árverelő szobájában (földszint 39 sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy övüdekképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhelyen, 1913. augusztus 5.

Constantinescu Viktor kir. tszéki albiró.

A kiadmány bitelével:
 Dósa, kir. tszéki tkvvezető.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult körvényénél, oszúnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. * Gilyány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Flohter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K140 és K2- és úgyazólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszeripari az „Arany országhoz”.
 * Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

**Elsőrendű kész butor-
 raktár. :: :: ::**

**Asztalos, esztergályos
 és kárpitos műhelyek.**

**A m. tisztelt közönség szíves
 figyelmébe ajánlom a
 leggyorsabbtól a leg-
 modernebb butorokkal ::
 felszerelt ::**

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyem-
 ben rajz szerint elkészíték
 bármilyen kivitelű butort.
 Minden egyes darabért
 garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédliék. Káliszóbak.

Szíves pártfogását kér
Balázs Károly
 butorraktáros és esztergályos.

Első varrógéopraktár

Dus választékú s a legkiválóbb készítményű
**varrógépek, löpor, disz-
 áruk, vadászfegyverek**

elsőgyártmányú szakmába vágó jól berendezett vas-
 kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
 Székelyudvarhely. Fióközlöt: Székelykeresztúr.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉKER-téle**
 „Korona” és „Dupla márciusi sör”
 Első Magyar Résvény Sörfőzde
 „Udvari” és „Goliát Malátá sör”

Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében
Rösler és Gábor cégnél
 Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.
 Vidéki és helybeli megrendelések hordók
 és naponta frissen töltött palackokban
 pontosan lesznek eszközölve.

Sz. 24185-913. I.

Árlejtési hirdetésmény.

A székelyudvarhelyi m. kir. pénzügy-
 igazgatóság és mellé rendelt számnevőség
 részére 1913-14 évre szükséges tűzifa be-
 szerzése céljából ezennel árlejtési hirdettetik.
 A szállítandó fa mennyiség teugyelen szállít-
 ott száraz hasábos kemény 2 méteres első-
 rendű és minőségű bükkfa kell, hogy legyen.
 Vállalkozni ohajtók kötelesek 1 koronás
 bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat
 5%-os bánatpénzzel ellátva folyó évi szept-
 ember hó 13-án délelőtt 11 óráig alulirt
 kir pénzügyigazgatóság főnöki irodájában
 annál inkább beadni, mert a később érkezett
 ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árlejtési tárgyalás a fentjelzett helyen
 és időben fog megtartatni, hol a feltételek is
 megtudhatók.

Székelyudvarhely, 1913 aug. hó 23.
 M. kir. pénzügyigazgatóság.

758-913. sz.

Árverési hirdetésmény.

Alulírott község előljárása közhírré
 teszi, hogy Kányád község tulajdonát képező
 korecsmaház nyilvános árverésen a legtöbbet
 ígérőnek 1914. január 1-től kezdődőleg 3
 (három) egymásután következő évre haszon-
 bérbe adatik.

Az árverés határnapja 1913. szeptember
 7-ik napjának d. e. 9 órája Kányád község
 házánál,

Kikiáltási ár évi bér 400 kor. bánatpénz
 ennek 10%-a.

Árverési feltételek a községi bírónál meg-
 tekinthetők.

Kányád, 1913. augusztus 10-én.

Agh Lajos, Putnokj Árpád,
 kbíró. kjegyző.

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet min-
 den mozzanatáról számot ad. sportrovata a
 sport minden eseményeiről hűden beszámol.

Bel- és külföldi napi eseményeit
 a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefon-
 jelentése alapján a leghamarabb közli.

AZ EST megjelenik a fővárosban déli 1-kor
 és a reggeli első gyoravonattal
 érkezik városunkba.

Ára 6 fillér.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédliékészlet
 az alábbi összeállításban:

36	darab	lapos tányér
12	"	nély tányér
12	"	csemegés tányér
2	"	leves csésze
2	"	mártás csésze
2	"	mártás csésze aj
2	"	pecsenyés tál
2	"	kompótos tál
2	"	zöldes tál
2	"	tészta tál
2	"	sótartó

Finomabb ebédliékészletek, teás, kávé,
 feketés készletek és üvegáruk nagy-
 választékban legocsóbb árban kap ha tók

Márk Testvérek
 kereskedésében Deák-tér 14. szám)

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNTÖRÜ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
 beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MUÓRAS ES ÉKSZERESZNÉL
 Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legkezebb kivitelben kaphatók eredeti OMEGA,
 SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE inga és eszhórak, arany és ezüst
 ékszerek, gyűrűk, nyakláncok, brilliána gyűrűk és fűgők.
 Ezüst és alpaca dísz tárgyak. Ezüst avóeszközök, domborművek
 jardniárok, állványok, kompótos tálok, kávé és teadéskészletek,
Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.
 Mindenféle javításokat vállalok és azonnal pontosan eszközök.
 Koczkázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényeszer nélkül.

Olesó és alkalmi árak nyári újdonságokban
Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfiöltönyök** bel és külföl-szabott di szövetekebből selyem és sersel bérelve:

K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Újdonság felöltőkben dubl és angolszövekek
 K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós flu iskoláöltönyök 6 éves-től 16 évesig.

K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női nyári kabát újdonság

Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, etaminból
 5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműk, cipők és mindenemű divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utcában, a Tábort-utcában, Soly-mosi- és Bálint-utczák folytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenint 3—8 koronáig eladók. Felvilágosítást ad:

Simó Máttyás Székelyudvarhely Bethlen-utca.

A Fürdő-utcában, a Tábort-utcában, Soly-mosi- és Bálint-utczák folytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenint 3—8 koronáig eladók. Felvilágosítást ad:

Simó Máttyás Székelyudvarhely Bethlen-utca.

Ruggyanta bélyegzők

jutányos árban megrendelhetők a BECSEK D. FIA könyvnyomdában.

Pénzkölcsönöket 4 1/2% kamatozással

közvetít Csomor József, megyei árvaszék.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 " "
6 szem. teás készlet	7 " "
6 szem. kávé készlet	7 " "
Mosdókészletek	10 " "
Függő lámpák	5 " "
6 szem. vízes készlet	3 " "

Valamint itt föl nem sorolható mindenemű üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikkek, chinazeüst-árak és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémszálas 2 kor. Szénszálas 70 fillér.

THIERRY A. Gyógyszerész BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású fűdő és mellbetegségeknél enyhíti a katarust megőzinteli a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtség és gégegyulladás megőzint, valamint láz, köhögés, jobban gyorsító és kellemes illat. Gyógyhatás aranyér és alvami biológiai működés tisztítja a veséket, elcsigterjesztő és elősegíti az emésztést. Különböző bőrtípusoknál, oltatófogak, szájgyulladás, valamint az összes száj- és fogbetegségeket, hólyag és ellen megőzinteli a száj- vagy gyszorból eredő bűzt. Jóhatás panlikagiliszirtóknál. Megőzint minden sebet, sebhelyet, orvancsot, lázóló eredő hólyagot, kolost, szemölcsöt, égés sebeket, megőzint testrészeket, vart és kilitést. Fülbontásnál ellen kiténő hatású. Minden háznál különösen infúziósra, holtra és más járványkezelés kiténő legyen.

Irjunk:

THIERRY A. Orángyal-gyógyszertárnak Pregrada,

Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy speciálüveg 5 K 60 f.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia kenőcs

Megőzintő és megőzintő vérmelegítő, fájdalom szerűtőként leggyakrabban felszívósó lez. Hisszatolatos gyszerméregzősüként fűdő em lők, legmegőzintés, rekedés, emőlmeghamenyedő ellen, Urbanc, feltört lábknál, sebeknél, dagadt végtagok, csontszó, fokélyok, laca, szörös, lőrés, vágás vagy szörös által okozott sebeknél különő gyógyhatású szer. Jőrgen lezók előőzölőlése mint: úrg, szálka, por, seret, lőre, alh, kőőzerek, karbunkulus képtőmőnyek, valamint RAK ellen, fűg, rothadás, kőromgyűlés, hólyag, égés sebek, hosszú betegségeknél előforduló fűlfehérvénél, vérkelesseknél, fűlfolyságnál valamint kipálás esetén cseccsáknál stb. kiténő hatású.

2 tégely ára 3 K 60 f. a pénz előzete beküldésén vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható Török József győgyszertárban, valamint az ország legtöbb győgyszertárban. Nagyban kapható Thalmyer és Seltz, Kochmeister utódal és Radanovits Testvérek drogeriákban Budapesten.

Abol nincs lezart ott rendelőjők kövölőnöl:

THIERRY A. Orángyal-gyógyszertárából Pregrada, Rohitsch mellett.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozitívóval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedőlemeze. A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze

Végtelenül tartós.

Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas. -- Sem mázolni, sem meszével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen:

GYERTYÁNYFFY J. FIAI UTÓDA

vaskereskedésében

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrása és harlanya-foltozásra egyformán alkalmasak. Egyedőruvítás és fóraktár

Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

Metallum

fémszálas izzólámpa nem törékeny és sokáig ég.

Kapható: **Márk Testvérek** fűszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Külön minőségű és legmagasabb szillárdságú **PORTLAND CEMENTET** ajánl olcsó áron a **PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ** (Kugler és Társai.) Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.